

GLASILO OK SZDL KOČEVJE

Mejniki v naši zgodovini

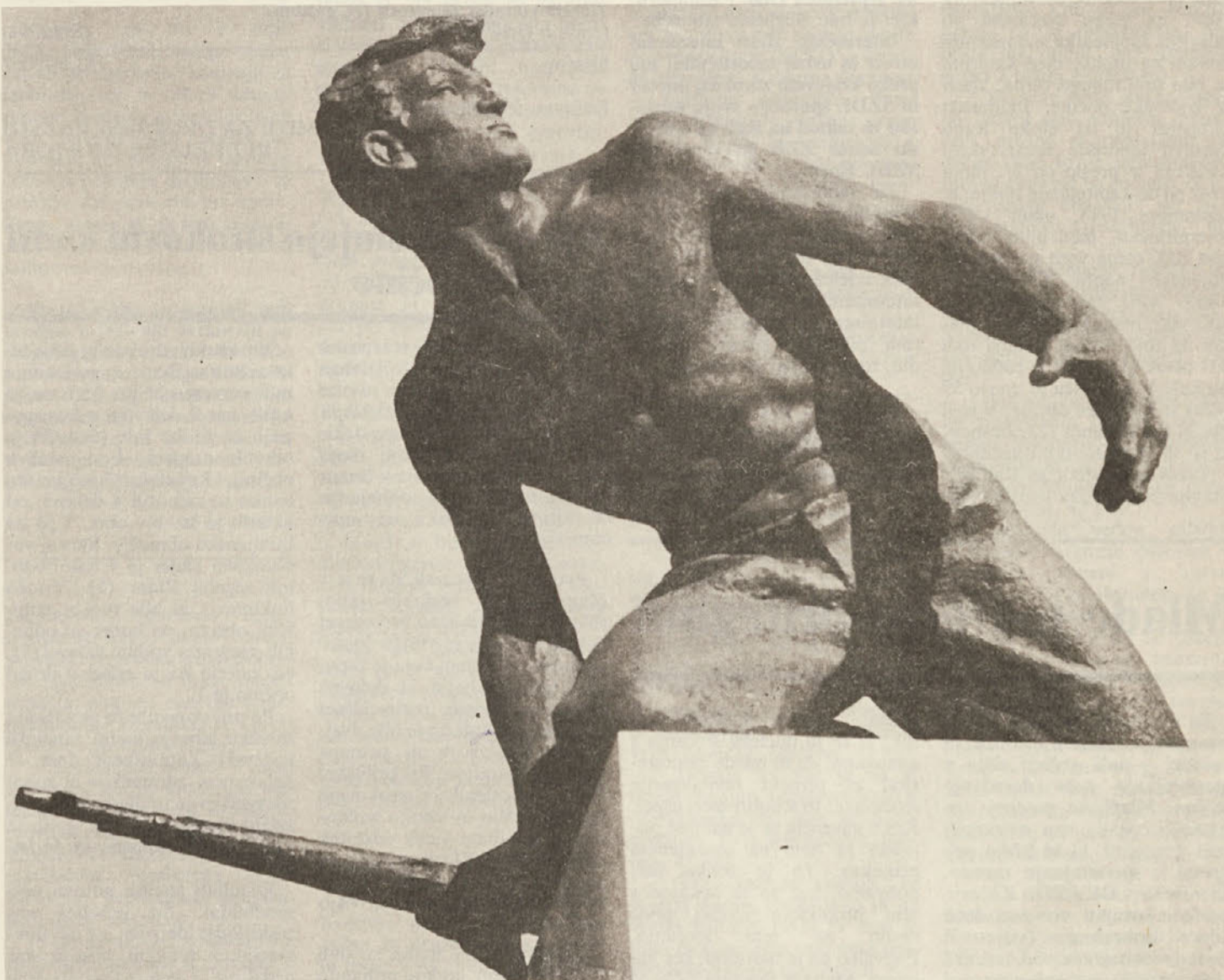
Pomembni zgodovinski dogodki dobivajo vse večji pomen, čim bolj se čas odmika. Za jugoslovanske narode pomeni 4. julij 1941 usodno prelomnico, saj se je tega dne rodil »BOREC«, ki je sprožil val vstaj med zaslužjenimi jugoslovanskimi narodi in jih pozval na oborožen boj proti okupatorju. Temu klicu so se v letu 1941 odzvali najprej v Srbiji – 7. julija, nato v Črni gori – 17. julija, v Sloveniji – 22. julija, v Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem – 27. julija in nazadnje v Makedoniji – 11. oktobra.

Trpka je bila zgodovinska pot malega slovenskega naroda. Njegov razvoj je ves čas spremljal tujec. Le ta si je prizadeval, da bi našemu narodu odvzel vse pravice, mu vzel dostojanstvo in ga ponižal. Slovenski narod, pa je vedno našel dovolj moči, dovolj sokov za ponovno

preroditev. Skozi dolga stoletja nesvobode mu je uspelo ohraniti svoje bistvo in si v revolucionarnih časih priboriti svobodo.

Spoznanje, da sta človek in narod toliko bolj svobodna, kolikor bolj imata razvito borbena pripravljenost je dobilo svoj popolni odraz v veličastni narodnoosvobodilni borbi in ljudski revoluciji, ki smo jo začeli 22. julija 1941. Temu osrednjemu zgodovinskemu dogodku za slovenski narod so sledili še drugi pomembni mejniki, kot npr. zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943, zasedanje slovenskega narodnoosvobodilnega sveta 19. februarja 1944 v Črnomlju ter ustanovitev prve slovenske narodne vlade 5. maja 1945 v Ajdovščini – dogodki, ki potrjujejo preroške Cankarjeve besede: »Narod si bo pisal sodbo sam!«

N. K.

V teh vročih dneh, ko nas pesti suša in ko le tu in tam kakšna »nevihtica« malce osveži ozračje, objavljamo kot spomin na »deževni mesec« tole fotografijo udeležencev pohoda čez Rog na Mirno goro. Pohod je bil 27. aprila 1988 pod vodstvom Prelesnik Antona. (Foto: Franci Menard)

Še en uspeh kočevskega športa:

Poleg odbojkašic sedaj tudi namiznoteniški igralci v II. zvezni ligi

V prejšnji številki Kočevskih novic smo vas obvestili, da je naša članska namiznoteniška ekipa, ki deluje pod vodstvom trenerja Marjana Oražma, osvojila II. mesto v I. A republiški ligi. Ker ima Polikem-Olimpija, ki je letošnji republiški prvak, že predstavnika v I. zvezni ligi, je pravica do sodelovanja na kvalifikacijah za vstop v II. zvezno ligo pripadla nam, kot drugo uvrščeni ekipi.

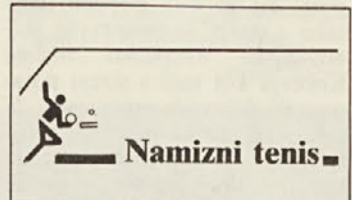
Kvalifikacijski turnir je potekal konec junija v Varaždinu. Čeprav nismo imeli veliko upanja v uspeh, saj je naš najboljši igralec Komac Gregor moral že pred kvalifikacijami k vojakom, je bil to za nas dokaj velik izziv.

Na turnirju sta poleg domače ekipe MUNDUS, ki je prvak Hrvatske, sodelovali še prvak BiH, sarajevski Železničar in naša ekipa, ekipa NTK Kočevje.

Naša ekipa je prvo tekmo proti domači ekipi iz Varaždina izgubila gladko s 5:0. Tudi v drugi tekmi nam sprva ni kazalo dobro, saj je Železničar vodil že s 3:0, nato pa je sledil velik preobrat. Naši igralci so z veliko borbenosti in požrtvovalnosti obrnili rezultat v svojo korist in zmagali 5:3.

Pravico do nastopa v II. zvezni ligi sta si tako priborili prvouvrščena ekipa MUNDUS Varaždin in drugouvrščena ekipa našega mesta NTK Kočevje.

Veliko ljudi me je spraševalo, kako to da nismo obežali na veliki zvon, da gremo na kvalifikacije. Nekaj malega je bilo sicer napisanega v časopisih, več pa ne. Smo pa sedaj še toliko bolj ponosni na naš uspeh.

In še tole: Ob tako dobrih uspehih naših namiznoteniških športnikov se bodo morda predramili prebivalci Kočevja in postali naša publika, ki nas bo bodrila in nam pomagala k še večjim uspehom. Naš največji letošnji problem pa je financiranje tekmovanj in nabava najmanjših športnih rekvizitov. Upamo, da bo Melamin postal naš sponzor in da bodo naše finančne skrbi vsaj delno odpravljene.

Marjan Oražem

CENIK OGLASOV

3. RAZPISI

- 1 cm čistega tiska v enem stolpcu je 5.000 din
- objava slike ali znaka je 3.000 din.

4. EKONOMSKI OGLASI

- 1 cm čistega tiska v enem stolpcu je 4.500 din
- objava znaka ali slike (v okviru oglasa) je 3.000 din
- objava znaka ali slike (samostojno, s kratkim komentarjem) je 20.000 din.

Razpise in ekonomske oglase zaračunavamo po objavi.

1. MALI OGLASI

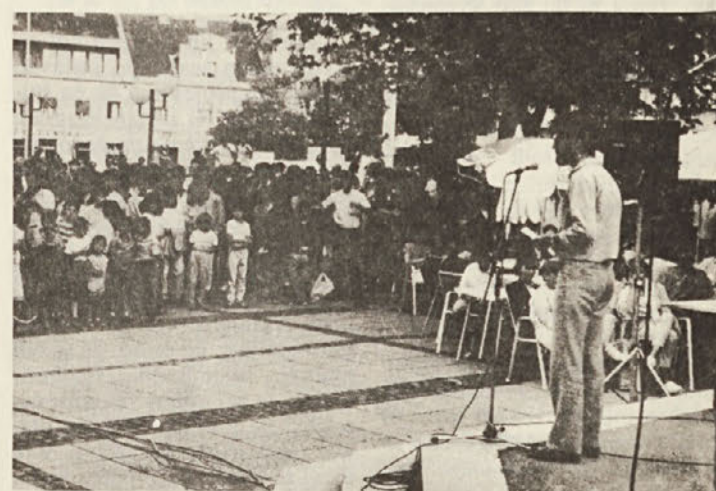
- do 15 besed je 4.000 din, vsaka naslednja beseda je 400 din.

2. ZAHVALE

- do 50 besed je 20.000 din, vsakih 5 naslednjih besed pomeni 1.000 din več in sicer do 100 besed, od 100 naprej pa vsakih 10 besed 2.500 din več
- slika je 20.000 din.

Male oglase in zahvale zaračunavamo pred objavo.

Kočevje ne zaostaja

Da Kočevje v slovenskem prostoru ni popolnoma izolirano in da je dovezno do dogajanja v naši ožji domovini Sloveniji, pričra Kočevsko zborovanje v podporo četverici sojenih pred vojaškim sodiščem v Ljubljani.

Celemu nizu takšnih zborovanj, ki so se v juniju odvijala po vsej Sloveniji, se je 29. junija pridružilo tudi Kočevje. Pobudnik in organizator zborovanja so bili – kdo drug kot – kočevski mladinci. Zbranim na ploščadi pred Namo pa sta med drugimi spregovorila tudi predstavnik OK ZZB NOV Kočevje tov. Karničnik in predstavnik RK ZSMS tov. Božič (na sliki). (L. S. M.; foto: J. P.)

Komentar iz vsebine

- Za nekatere reči smo Kočevci dovzetni (Kočevje ne zaostaja – str. 1), za druge še vedno »strogo zaprti« v svoji heterogeni strukturi prebivalstva (prispevek o kabelski televiziji – str. 3)
- Medtem, ko imamo do nekaterih razumevanje (Veselje in ponos odtehtata povečanje financ – str. 4), do drugih, prav tako uspešnih, nimamo (Še en uspeh Kočevskega športa – str. 1 in Komac Gregor v JLA – str. 7)
- V rubriki Kratak stik – str. 3, tokrat izpostavljen problem (ne)sodelovanja med društvi; o konkretnem primeru »ne dovolj uspešnega« sodelovanja preberite v prispevku: Ali divjad ogroža obstoj naših gozdov na str. 4
- Sprejet cenik oglasov v Kočevskih novicah – str. 1
- NOVO:
  - Literarni kotichek – str. 6
  - Namenjen vsem, ki se ukvarjate s pisateljevanjem, pesnikovanjem... Pošljite nam svoje prispevke! Pogumno!
  - Nasveti – str. 8
  - Pišite nam, svetujte drugim!

IZ POBRATENIH OBČIN

Svečanost ob 45-letnici kapitulacije Italije

Ob 45-letnici kapitulacije Italije in formiranja Rabske brigade bo v soboto, 24. septembra 1988, na Rabu svečanost ob odkritju spomenika taboriščnim žrtvam na otoku, med katerimi je bilo tudi mnogo otrok, zlasti iz kočevske občine. Italijanski okupator je na otoku Rabu postavil taborišče smrti, skozi katerega je prešlo od 27. julija 1942 pa do kapitulacije Italije, 8. septembra 1943, okoli 15000 internirancev, med njimi nekaj nad 2000 otrok vseh starosti, od dojenčkov naprej. Od tega je umrlo 4461 taboriščnikov. Iz kočevske občine je bilo odgnanih na Rab skupaj s starši tudi 337 otrok (17 se jih je rodilo na otoku). V taborišču je umrlo 55 otrok iz kočevske občine. V naši občini živi še danes 123 občanov, ki so šli skozi rabsko tragedijo. Taboriščni odbor za Rab pripravljaja program za letošnje slo-

vesnost ob odkritju spomenika in komemoraciji, ki bo v soboto, 24. septembra 1988, v Kamporu, kjer je bilo zloglasno taborišče. **Interesenti, zlasti internirani otroci in ostali taboriščniki, naj preko krajevnih združenj borbe in SZDL sporočijo svojo udeležbo za odhod na Rab na Občinski odbor ZZB NOV ali OK SZDL Kočevje.**

Za taboriščnike bo prevoz brezplačen, za hrano in prenočišče iz sobote na nedeljo v znesku 25.000 din pa naj prispeva vsak udeleženec sam. Vsi ostali interesenti, torej tisti, ki niso bili internirani na Rabu, pa plačajo tudi prevozne stroške 25.000 din, torej skupaj 50.000 din.

Interesenti naj vplačajo prispevek pri krajevem združenju ZZB NOV do 25. avgusta 1988. Podrobnosti bodo še objavljene. ZZB NOV Kočevje

Mlade moramo pritegniti

Po oceni OK SZDL Kočevje nas sedanje razmere v družbi, še posebej v naši občini, silijo v spreminjanje naše dosedanje prakse. Mladi, še posebej izobraženci, pa so tisti neizkoriščeni potencial, ki bi lahko prispevali k spreminjanju razmer. Zato so se v OK SZDL Kočevje odločili povabiti vse zaposlene mlade izobražence (višje- in visoko izobražene od letnika 1960 naprej) na razgovor, na katerem naj bi se med seboj spoznali, predstavili drug drugemu svoj položaj, svoje probleme in izkušnje, pa tudi poglede na obstoječo situacijo v občini ter, v zvezi s tem, na prihodnost. Razgovor, prvi v nizu načrtovanih podobnih srečanj mladih, je bil 15. junija v MK Škorčev.

drugič – zato, ker je Milan Hudnik, ki se je udeležil srečanja z namenom, da bi mlade zainteresiral za projekt revitalizacije Kočevske, to v dobri meri uspel. Kar 6 navzočih se je namreč prijavilo za delo na omenjenem projektu. To je toliko bolj pohvalno, ker so se nekateri s tem projektom srečali prvič ravno na tem srečanju. Pohvalno pa je tudi zato, ker jim izjava Andreja Smoleta (Zavod za zaposlovanje) da sta med zbranimi mladimi »samo dva, največ trije resnično sposobni bodoči strokovnjaki,« ni odvzela poguma, da se ne bi »enakopravno« vključili v načrtovane aktivnosti »za boljše jutri na Kočevskem.«

Čprav organizatorjev osnovni namen srečanja torej ni bil dosežen, pa so bili z izidom srečanja lahko zadovoljni.

Komentar s srečanja mladih izobražencev:

Na omenjenem srečanju ni vse potekalo po zamišljenem planu. V prvi vrsti ni zadovoljila udeležba, saj se je srečanja udeležilo le 23 od skupno 79 vabljenih mladih zaposlenih izobražencev. Nadalje, tudi sam razgovor ni potekal v skladu s pričakovanimi organizatorja kot tudi ne pričakovani velikega dela vabljenih udeležencev. Pogovor se je namreč, po uvodnem govoru predsednice OK SZDL Kočevje Anice Kosten in »sramežljivih začetnih mladih, razvil predvsem v živahno »postavljanje vprašanj« okoli revitalizacije Kočevske. Temu ni bil kriv organizator, saj »pogovor ni stekel« kljub njegovim nekajkratnim vzpodbudnim pozivom. Prav tako pa je ostal neuspešen poskus, da bi pogovor stekel v željeno smer, tudi »pogumen nastop« direktorice Delavske univerze Jože Šeško Lili Stefačič, ki je v nekaj besedah opisala svoje prve delovne začetke in nanizala nekaj problemov s katerimi se danes srečuje pri svojem delu.

Glede na povedano bi lahko sklepali, da je »razgovor« popolnoma razočaral, vendar temu ni tako. Ocenili bi ga lahko celo za uspešnega, če izvajamo dejstvo, da se je ognil skoraj vsem »točkam zamišljenega dnevnega reda« in se »vrtel« le okoli revitalizacije Kočevske. Uspešen je bil – prvič – zato, ker so se mladi aktivno vključevali v razgovor o revitalizaciji in še posebno v debato o stanovanjski problematiki (več o tem v prispevku; Preurejanje podstrešnih prostorov v stanovanjska) in –

Študenti so bili bolj pesimistični

Tako zadovoljivega izzida kot komentirano srečanje pa žal ni prinesel skupni sestanek študentov (absolventov višjih in visokih šol) in tistih mladih zaposlenih izobražencev, ki se predhodnega srečanja niso udeležili.

Omenjeni sestanek je tokrat sklical IS SO Kočevje z enim samim namenom: seznaniti mlade s projektom revitalizacije. Tudi tu je bila udeležba porazna. Vabilu se je odzvalo le 23 (7 študentov in 16 zaposlenih) od skupno 70 vabljenih (50 zaposlenih).

Čprav se jih je, tako kot na predhodnem sestanku, prijavilo za delo na projektu 6 (le en študent), pa je bil sestanek zaradi dokaj pesimističnih pogledov na prihodnost Kočevske, manj uspešen kot predhodni. Nekateri je to presenetilo, saj je šlo v obeh primerih za enako strukturo vabljenih udeležencev torej višje in visoko izobražene mlade ljudi. Vendar pa to niti ni tako presenetljivo, če vemo, da so bili najbolj pesimistični študenti. Morda je bil njihov pesimistični pogled na prihodnost samo glasno izgovorjeno vprašanje: Kje in ali se bomo sploh lahko zaposlili?

L. S. M.

kočevske
novice

Izvajanje samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za razvoj družbenih dejavnosti v obdobju 1986–1990 – v letu 1987

Na osnovi določil Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za razvoj družbenih dejavnosti v obdobju 1986–1990, je bilo v letu 1987 zbrano sredstev v višini 253.686.067 din. Le-ta so bila razporejena v skladu z odločitvami Odbora za spremljanje in izvajanje omenjenega samoupravnega sporazuma in sicer:

OŠ Kočevje (za gradnjo šole v Strugah): 251.686.067

Telesnokulturni skupnosti (za gradnjo teniških igrišč): 2.000.000

Skupaj 253.686.067

Kočevje, 30. maja 1988

KOMITE ZA DRUŽBENI RAZVOJ IN UREJANJE PROSTORA

Kje se zaposlujejo strokovni kadri iz naše občine

Izdelali smo analizo o zaposlovanju in gibanju strokovnega kadra s končano višjo in visoko šolo. Zajela je podatke zadnjih dveh let. Želeli smo ugotoviti, kolikšna je fluktuacija tega kadra iz enega podjetja v drugo znotraj naše občine, odhajanje iz občine ter priliv na naše območje.

Podatki so pokazali, da se je v obravnavanem obdobju zaposlilo pri nas približno osemdeset delavcev z višjo in visoko šolsko izobrazbo. V istem času je zapustilo naša podjetja in delovne skupnosti skupaj petintrideset delavcev, od katerih je bilo dvajset družboslovcev in petnajst tehničnih profilov. Pri približno 500 zaposlenih strokovnih kadrih z višjo in visoko izobrazbo je relativno visok odstotek odhajajočih. Kljub temu pa rezultati kažejo, da se zvišuje število kadrov z visoko ali višjo izobrazbo.

Zanimivi v tej analizi so tudi rezultati o tem, od kod prihajajo k nam strokovni sodelavci: 43 je bilo pretežno študentov; torej domačinov, ki so se po končanem študiju zaposlili v naših organizacijah združenega dela, 12 jih je prišlo k nam iz drugih slovenskih krajev, 8 se jih je vrnilo po zaposlitvah zunaj občine domov, 16 pa jih prihaja iz drugih področij Jugoslavije (pretežno so to zdravniki in stomatologi).

V preteklih dveh letih pa je bilo zelo razgibano zaposlovanje tudi znotraj občine. Iz Itasa je odšlo kar 9 delavcev s končano višjo in visoko šolo (5 se jih je odselilo drugam, 4 so ostali v občini). Kočevsko Ljubljansko banko so zapustili 4 delavci, od katerih je šel 1 v obrt, 3 pa na ljubljansko območje. Skoraj ves strokovni kader je v tem obdobju izgubil Zidar (5). Visoka fluktuacija je bila tudi v skupščini občine, od koder so odhajali predvsem vodilni delavci (5), od katerih pa je odšel v drugo občino le 1.

Po pričakovanju pa je najvišjo število gibanja kadra zabeležil kočevski Zdravstveni dom. 7 delavcev – zdravnikov in zobozdravnikov je to delovno organizacijo zapustilo, 16 pa se jih je zaposlilo nadomestno in dodatno.

Rezultati analize gotovo niso spodbudni. Še posebej nas zaskrbljuje dejstvo, da se fluktuacija v velikem obsegu kar nadaljuje. Glede na to, da smo prav od leta 1985 začeli temeljite spremljati kadrovske stanje, analizirati, ugotavljati, da nas je ravno neprimeren odnos do strokovnjakov pahnil v globoko nerazvitost, v kakršni se že nahajamo, bi bilo pričakovati vsaj delne spremembe. Obstoječi podatki sicer kažejo na to, vendar vse prepočasi se premika na bolje.

S. J.

Strokovna predavanja za vodilne in vodstvene delavce

Gospodarska zbornica in izvršni svet sta v zimsko-spomladanskem času nadaljevala z lani začetimi strokovnimi predavanji in razgovori za vodilne in vodstvene ter strokovne delavce gospodarstva in družbenih dejavnosti naše občine. V obdobju januar – junij se je v dvorani srednje šole zvrstilo šest predavateljev. Predstavili so naslednje teme: Aktualna družbenopolitična situacija v SRS in Jugoslaviji, Slovenija na pragu 21. stoletja, Obračunski sistem – analiza in spremembe, Poslovodni delavec in kadrovska politika, Vključevanje slovenskega gospodarstva v mednarodni prostor in Vodenje in organizacija dela in proizvodnje.

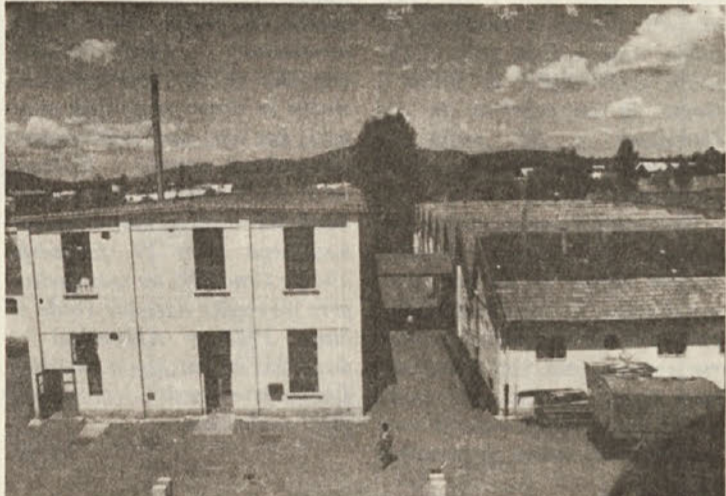
Sodeč po izjavah udeležencev (teh je bilo poprečno sedemdeset na predavanje) so bila izvajanja večina predavateljev kvalitetna, vsebina pa aktualna in koristna. Kako tudi ne bi bila. Imeli smo, namreč priložnost

poslušati strokovnjake in družbenopolitične delavce republiškega slovesa (V. Žakelj, T. Kalin, E. M. Pintar).

Na predavanja smo osebno vabili vse poslovodne in družbenopolitične delavce ter člane IS s prošnjo, naj ocenijo in povabijo še svoje sodelavce. Večina se je vabilu odzvala. Škoda le, da je bilo v strukturi obiskovalcev tako malo direktorjev. Gotovo je, da bi ob poslušanju vsaj nekaterih izvajalcev postali bogatejši za marsikatero informacijo in novo spoznanje. Predstavljena problematika je bila aktualna in v marsičem podobna naši.

Z iskanjem možnosti za nadaljevanje strokovnega izobraževanja, za čim večje prilaganje izobraževalnih oblik in vsebin ter pristopov k potrebam posameznih struktur vodilnih in vodstvenih delavcev želimo nadaljevati že v jeseni.

S. J.

IS SO Kočevje bo 15. avgusta na svoji 33. seji med drugimi obravnavala tudi predlog sklepa o uvedbi postopka za začetek stečaja v DO Tekstilana. Ker bo seja na dan izida Kočevskih novic, vam bomo lahko povedali več v naslednji številki (L. S. M.)

Z namenom popularizacije in pospeševanja raziskovalne dejavnosti razpisuje Občinska raziskovalna skupnost Kočevje

NAGRADNI NATEČAJ

za inovacijske dosežke na področju tehničnih, organizacijskih in družbenih inovacij v letu 1988

Natečaj je namenjen spodbujanju inovacijskih dosežkov na področju tehničnih, organizacijskih in družbenih dejavnosti.

1. Na razpis se lahko prijavijo organizacije združenega dela v okviru svoje dejavnosti in občani z območja občine Kočevje
2. Kriteriji ocenjevanja bodo naslednji:
  - izdelek oz. predlog mora biti s področja tehničnih, organizacijskih oziroma družbenih dejavnosti,
  - izdelek mora imeti vgrajene izvirne lastne rešitve ali nove rešitve, ki so sicer znane, pa predstavljajo bistveno novost,
  - organizacijski predlog oz. inovacijski predlog na področju družbenih dejavnosti mora vsebovati izvirne in uporabne rešitve.
3. Podeljene bodo naslednje nagrade:

1. nagrada	825.000 din
2. nagrada	550.000 din
3. nagrada	412.500 din
4. Izbiro bo opravil Odbor za pospeševanje inovacijske in raziskovalne dejavnosti pri občinski raziskovalni skupnosti
5. Kandidati naj dostavijo pismene prijave z obrazložitvijo, ki mora vsebovati
  - naziv inovacije, ki prikazuje inovacijski predlog
  - točne podatke o predlagatelju
  - načrt, skico ali fotografijo, ki daje zadovoljivo informacijo o izdelku
  - v čem je izvirnost izdelka oz. predloga
  - pridobitve oz. gospodarska korist, ki jo nudi nova rešitev oz. izdelek
6. Mnenje inovacijskega organa organizacije združenega dela, če je predlagatelj zaposlen
7. Rok za dostavo izdelkov Odboru za pospeševanje inovacijske in raziskovalne dejavnosti je **do 31. avgusta 1988** in se dostavi na naslov: Občinska raziskovalna skupnost Kočevje, Ljubljanska 25, 61330 Kočevje.
8. Nepopolnih predlogov odbor ne bo obravnaval.

Občinska raziskovalna skupnost Kočevje

Marta Briški

Ne zanimajo jih nova znanja

Idealni pogoji za izobraževanje

Do 1992. leta bo zastopal delavce pri obrtnikih iz naše občine v Skupščini Medobčinskega sklada za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26 **Robert Kolarič**, obrtnike **Franjo Smole** (član predsedstva), v samoupravni delovski kontroli pa delavec **Marjan Bauer**.

V novo mandatno obdobje je sklad stopil s številnimi novimi oblikami krajšega ali daljšega izobraževanja in izpopolnjevanja znanja ob delu ali iz dela po potrebah obrtne delavnice ali posameznika. Posebno zanimivi pa bodo tudi krajši tečaji, ki jih bo sklad organiziral neposredno s posameznimi šolami. Tako so npr. letos že tekli tečaji za gostinske delavce.

Skupščina sklada III. mandatnega obdobja, ki jo je vodil Zlatko Krumpačnik, je sprejela poročilo o delu sklada v letih 1984–1987 ter poročilo o delu predsedstva, ki ga je podal Janez Bonča. Ta je med drugim povedal, da je bilo v tem času obravnavanih in ugodno rešenih 436 prošenj delavcev iz 14 občin za

povračilo stroškov izobraževanja po skrajšanih, srednjih, višjih in visokih programih usmerjenega izobraževanja. V vse aktivnosti sklada je bilo v štirih letih vključenih več kot deset tisoč tristo delavcev in delavk. Strokovno izobrazbo ali izpopolnjeno znanje pa si je pridobilo okrog 4.700 delavcev, osnovni tečaj iz varstva pri delu je opravilo 2.120, obnovitveni tečaj pa 1.067 zaposlenih pri obrtnikih. Razne druge tečaje, ki so jih organizirale obrtne zadruge ali sekcije pri Zvezi obrtnih združenj Slovenije, pa je opravilo na račun sklada 1.200 delavcev in delavk. Nad šest tisoč pa je ob različnih priložnostih spoznalo zadolžitve sklada in osnovnih organizacij sindikata ter pridobilo osnovna znanja o svojem pravnem položaju.

So delavci pri obrtnikih iz naše občine v preteklih letih (iz)koristili izjemne možnosti, ki jim jih pri izobraževanju ob delu ter iz dela ter na kulturnem področju nudi sklad?

V neposrednem stiku s tehnično sekretarko sklada Malči

Macuro in sekretarjem Borutom Anzelcem oziroma organi sklada je bilo v preteklih štirih letih 76 delavcev in delavk zasebnega dela drobnega gospodarstva iz naše občine. K temu je potrebno dodati še tiste, ki so opravljali tečaje iz varstva pri delu pri obrtnih zadrugah in številne delavke iz frizerskih salonov, ki so se udeležile tečajev in strokovnih ekskurzij v organizaciji sekcije frizerjev.

Številka pa bo v letih 1988–1992 lahko znatno večja, saj so predsedstvo, komisija za izobraževanje in odbor samoupravne kontrole v zadnjih dveh letih naredili tudi veliko na področju obveščanja in stalnega zbiranja pobud in predlogov o še priročajnejših pristopih pri opravljanju nalog, ki jih ima ta zanimivi sklad na izobraževalnem in kulturnem področju.

Na skupščini so sprejeli tudi predlog o jesenski ekskurziji po Jugoslaviji ter o tem, da bodo septembra razpisali za 100 milijonov dotacij izobraževalnim organizacijam, ki usposablja tudi delavce za proizvodne in strokovne obrtne delavnice v 14 občinah ljubljanskega območja.

Stane Jesenovec

Kratek stik

Le nekateri posamezniki v Kočevju vedo, da je pri nas ustanovljena posebna koordinacijska komisija za vsklajevanje različnih kulturnih, zabavnih in športnih prireditev ter proslav. Komisija deluje oziroma naj bi delovala v okviru OK SZDL in OS ZSS Kočevje. Osnovni smisel delovanja komisije je verjetno ta, da skliče na začetku vsakega koledarskega leta predstavnik družtev in posameznih izvajalskih skupin, naročnike prireditev, športne referente in druge animatorje z namenom, da skupaj, predvsem časovno, vskladijo celoletne programe.

Kljub nekajkratnim poslanim dopisom od strani OK SZDL in OS ZSS, da naj naročniki in izvajalci pošljejo svoje načrtovane programe, akcija ne teče po željenem načrtu. Izvajalske skupine in društva načrtujejo kar po svoje, ne oziraje se na druge sklepe pogodbe, trošijo sredstva, svoj čas in trud. Kdo bi jim mogel kaj oprekaniti? Toda! Vsako leto znova smo priča podvajanj enakovnih ali različnih prireditev in vsako leto znova se jezimo in ne moremo razumeti, zakaj se v Kočevju ne moremo ali ne znamo dogovoriti. Morda so bili dopisi za vsklajevanje programov poslani nepravim ljudem, morda so se enostavno izgubili ali obležali v zaprašenih predalih, morda...

Naj bo kakorkoli, praksa kaže, da bi morala komisija za vsklajevanje programov delati z ljudmi in ne s papirji. Tu je kratkih stikov kar več. Nedvomno pa je največji v preveč formalistični komisiji, ki ne more in ne zna najti stika z ljudmi.

Ive Stančič

Odgovor:

Pri predsedstvu OK SZDL Kočevje deluje koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva ter druge oblike interesnega združevanja in družbenih gibanj. Naloga odbora je, da povezuje in spodbuja delovanje družbenih organizacij in društev. Prav tako jim nudi pomoč, če je to potrebno. V letošnjem letu smo zaprosili vse družbene organizacije in društva, da nam opišejo problematiko financiranja, ter pošljejo programe dela, vendar tega niso storili vsi. Tako odbor nima celovitega pregleda nad dejavnostmi družbenih organizacij in društev. Poleg omenjenega koordinacijskega odbora deluje tudi pododbor za proslave in prireditve, ki usklajuje aktivnosti za prireditve ob državnih, republiških in občinskem prazniku. V okviru razprav o oblikah praznovanja občinskega praznika se je

jih področju nudi lov, ribolov, kajakaštvo idr.,

– predelavo lesne mase usmeriti v proizvode po katerih je visoko povpraševanje na tržišču, organizacijsko pa v manjših fleksibilnih delavnicah, ki se hitro prilagajajo tržišču in proizvodnjo lahko organizirajo v manjših serijah,

– na področju kmetijstva je potrebno izkoristiti predvsem podnebne razmere v okolju, zagotavljati naravno gnojenje in pogoje za semensko proizvodnjo in gojenje zdravih želišč.

Peter Šobar

pododbor za proslave in prireditve zavzel, da se občinski praznik praznujemo vsako leto, vendar na drugačen način. Pododbor meni, da lahko organiziramo kulturne in športne prireditve, ki so že v programih kulturne skupnosti in ZTKO.

Kljub temu pa pogrešamo celovit program prireditev te usklajevati znotraj svojih dejavnosti (npr. ZTKO – športne prireditve, Kulturna skupnost – kulturne prireditve, Turistično društvo – zabavne prireditve), te pa bi verificirali v SZDL. Seveda bi tak program tudi objavili v Kočevskih novicah in drugih sredstvih javnega obveščanja. S tem bi tudi prispevali svoj delež k razvoju turizma v naši občini, kar je to ena izmed pomembnih nalog revitalizacije občine Kočevje.

Sekretar OK SZDL Kočevje
Dobovšek Urban**Mimogrede****Kaj se dogaja v Sloveniji?**

– V Sloveniji se dogaja marsikaj, zgodilo pa se ne bo ničesar. (ekonomist, 52 let)

– Začela se je prenova gospodarstva, politike in vsega družbenega življenja. Živimo v prelomnem času, ki je zelo pomemben za vse nas, Slovence in Jugoslovane. To je vse, kar bi vedel povedati. (delavec, 41 let)

– Dogaja se, kar se ne bi smelo dogajati. (delavec, 50 let)

– Dogaja se, kar se mora dogajati. To je šele začetek. (občan, 47 let)

– Vse, kar se dogaja, se dogaja mirno, civilizirano in na visoki kulturni ravni. V tem je naša moč in s tem smo naše nasprotnike najbolj presenetili. Kaj imam v mislih, pa že tako veste. (občanka, srednjih let)

– Jaz vem le to, kar se pri meni dogaja. Ostalo me ne zanima. (trgovka, 30 let)

– Ne vem, tovariš, vprašajte očija. On vam bo povedal, samo, če ga boste dobili dobre volje. Veste, ob ponedeljkih je bolj siten. (učenc, 12 let)

– Vem, veliko vem, kaj in zakaj se dogaja. Vendar, oprosti, to vem zase. Saj razumeš?! (mesar, 30 let)

– Ne vem, zakaj me o tem sprašujete. Kdo pa ste pravzaprav? To je provokacija. Ne boste me dobili, ne! (priletna gospa z belim klobukom)

– Saj sami veste, kaj se dogaja. Preveč smo pohlevni, ubogljivi, preveč se razdajamo za druge. Vse to je nenormalno, zato se prav nič ne čudimo, če se tudi drugi obnašajo do nas nenormalno. (uslužbenec, 46 let)

– Nič posebnega, nekateri so pod ključem, druge pa bodo še dali, če bomo preveč gobezdali. Takšna je pač naša jugoslovanska demokracija. (trgovca, 30 let)

– Preveč me sprašuješ. Sem na zasluženem oddihu, ko ne berem časopisov, ne poslušam radia in še manj TV. Vsa dogajanja sem izključil. Sedaj počivam (občan, 42 let)

– Reakcija večine mladih Slovencev na znane dogodke v Ljubljani pomeni v bistvu nekakšen boj za obstanek. To je lahko razumeti tudi kot SOS (klic na pomoč), saj se kažejo jasni znaki umetnega umiranja vsega slovenstva. Slovenski živelj je zelo ustvarjalni, vendar hkrati zelo občutljiv. Na majhnem delčku zemlje predstavljamo velik branik vsega slovenstva. Usoda naše majhnosti pa nas potiska na rob, kjer bo padla kocka: biti ali ne biti. (svobodni kulturni delavec, 47 let)

– Če misliva isto, potem vam bom namesto odgovora citiral Hesseja: Vse je nerazumljivo in žalostno, čeprav je včasih tudi lepo. (upokojenec, 78 let)

I. S.

Zelena barva Kočevske

V študiji o revitalizaciji občine Kočevje je poseben in pomemben del namenjen opredelitvi problemov in smeri nadaljnega razvoja prostora ter kmetijstva in gozdarstva v povezanosti z lovstvom. Poleg tega, da je ZELENA barva opredeljena kot temeljna smer razvoja, pomeni optimaliziranje izkoriščanja prostora tudi temeljno osnovo za dobre gospodarske rezultate in čistejšo življenjsko okolje.

Kmetijstvo

Sedanje stanje kmetijstva v občini karakterizirajo naslednji problemi:

– kmetijstvo predstavlja nizke delež v družbenem proizvodu občine in že vsa leta poslujejo OZD kmetijstva z izgubo;

– od 13.259 ha kmetijskih zemljišč jih je 59 % v družbeni lasti (v SRS 11 %);

– od 560 kmetij jih le 280 proizvaja za tržišče, kmetje pa se ne ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo;

– zaradi visokih investicijskih vlaganj v kmetijstvo je proizvodnja nerentabilna;

– le okoli 3.000 ha zemljišč ali 23 % je ustreznih za intenzivno kmetijsko proizvodnjo;

– tehnološka je ekološka neustrezna, velika je koncentracija živinorejskih farm,

– divjad ogroža uspešnost gospodarjenja v kmetijstvu;

– premalo so izkoriščene razvojne možnosti kmetijstva: enostransko razvijamo le visoko intenzivno kmetijsko proizvodnjo, komparativne prednosti (arondirane površine, prostor, les, predelovalne kapacitete) niso izkoriščene;

– premalo so izkoriščene možnosti nadaljne predelave,

– kadrovske težave od neustrezne kadrovske strukture do pomanjkanja inovacij, zavzetosti za uresničevanje razvojnih načrtov, premalo znanja v organizaciji in vodenju, zapostavljanje tržne naravnosti ter premalo razmišljanja o ekonomiki,

– novo nastale kmetije porajajo do sedaj neznane sociološke psihološke probleme.

Gozdarstvo

Gozdarstvo je specifična in zahtevna gospodarska panoga s stoletnimi investicijami in obratom kapitala, z generacijskimi uspehi in neuspehi v občutljivem okolju in težkih terenih. Odvisno je od naravnih zakonov in človeškega truda. Za sedanje stanje so značilne naslednje ugotovitve:

– premajhna in predraga gozdna proizvodnja zaradi slabo izkoriščenih gozdnih rastišč, izgube lesa v celotnem proizvodnem procesu so prevelike, draga so vlaganja in vzdrževanje gozdnih komunikacij (na Kočevskem je dosežen optimum odprtosti s 13,75 m cest na ha), velika so vlaganja v objekte, ki ne služijo

Osvežitev zelene barve Kočevske

Edina komparativna prednost Kočevske je neokrnjena narava, s še vedno bogatimi gozdovi. Tako je potrebno aktivnosti razvoja usmeriti predvsem v izkoriščanje teh prednosti. Zato je potrebno predvsem:

– s spremembo dela v gozdarstvu zagotoviti ustrezno izobraževanje in kadre ter ga organizacijsko, tehnološko in eksploatacijsko usposobiti za evropsko raven kakovosti,

– razviti turizem in gostinstvo z koriščenjem prednosti, ki

Lekarna v prenovljenih prostorih

Stavba, v kateri ima svoje poslovne prostore Lekarna v Kočevju, je bila zgrajena leta 1937. Vse do pred kratkim ni bilo opravljene nobene večje prenove. Prostor, ki so takratnemu času in potrebam ustrezali, so z leti postali neustrezni. Zato je bila že leta 1970 izdelana potrebna dokumentacija za adaptacijo. Žal pa se je zataknilo pri zagotovitvi finančnih sredstev. Problematika je bila kasneje še enkrat podrobno prikazana v analizi razvoja zdravstvenega varstva v prejšnjem

srednjeročnem obdobju. Pridobitev novih poslovnih prostorov pa je bila vezana oz. vključena v gradnjo tretjega trakta Zdravstvenega doma, vendar samoprišpevek, s katerim naj bi zagotovili potrebna finančna sredstva, ni uspel.

Delavci Lekarne pa so se zavedali, še zlasti po zaslugi njene direktorice, da v takih prostorih ne morejo in ne smejo več čakati. Zato so naperili vse sile in s pomočjo poslovnih partnerjev, zlasti DO Salus iz Ljub-

ljane, Občinske zdravstvene skupnosti, SSS Kočevje in drugih uspeli pokriti celotno investicijo.

Nedvomno gre v danem primeru še za eno akcijo solidarnosti in razumevanja, s katero smo znova dokazali, da združeni zmoremo marsikaj, veliko in še več.

S prenovo poslovnih prostorov smo praktično največ pridobili uporabniki storitev, saj so delovni prostori delavcev Lekarne ostali nespremenjeni. Želimo, da jim na posodobitev ne bo treba čakati toliko časa kot na sedanjo adaptacijo.

M. D.

Da je solidarnost tudi v današnjih kriznih časih še vedno živa in uspešna, so se občani Kočevja lahko pričeli 13. junija, na uradni otvoritvi prenovljenih poslovnih prostorov Lekarne (L. S. M.; foto: J. Primc)

Veselje in ponos odtehtala povečanje financ

Sponzor ženskega odbojkarkega kluba DO LIK Kočevje je pripravil v počastitev uvrstitve naših odbojkaric v II. zvezno ligo manjši sprejem v prostorih delovne organizacije. To naj bi bilo prvo neposredno srečanje ekipe in njenega sponzorja.

Ni naključje, da so za to srečanje, ki so se ga udeležili tudi vabljeni predstavniki TKS, Skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij, izbrali prav 25. maj. Za mlade odbojkarice, ki vse, razen ene, še obiskujejo šolo, predstavlja svojevrstven problem njihova pogosta odsotnost od pouka, kar je posledica številnih treningov, priprav in tekmovanj. DO LIK je z izbiro 25. maja, ki je pouka prost dan, pokazala, da se tega problema zaveda. Da pa ima posluš tudi do drugih problemov oziroma ženske odbojke v celo-

ti, je potrdil direktor DO Janez Zalar, ki je po uvodnem govoru in izrečenih čestitkah zatrdil, da bo DO LIK še naprej podpirala žensko odbojko v Kočevju in to ne glede na svoj poslovni uspeh (letos sicer pričakujejo pozitivno poslovanje, vendar pa tudi v preteklem letu, ko so poslovali z izgubo, to ni vplivalo na njihovo sodelovanje) in zavedajoč se, da bodo stroški zaradi uvrstitve v II. zvezno ligo sedaj višji. S tem je želel v imenu kolektiva poudariti to, kar je v zvezi s stroški dejal Anton Prelesnik: »Marsikoga je stisnilo pri srcu, ko je prebral članek: Kočevje v II. zvezni ligi. Vendar pa je vse težave premagalo veselje in ponos, da bodo naše odbojkarice ponesle ime našega mesta širom po Jugoslaviji.«

Tako kot je v svojem govoru tov. Zalar v kratkih obrisih

predstavil DO LIK Kočevje, je v imenu odbojkarkega kluba Slavko Uran predstavil našo žensko in tudi moško odbojko. Omenil je, da so odbojkarice še mlade (razen najstarejše, ki je že prekoračila trideseto leto), v neformalnem delu pogovora pa je opozoril, da se bodo kmalu pojavili določeni problemi saj gredo jeseni nekatera dekleta v šole v Ljubljano. Pred nekaterimi igralkami je morda sedaj tudi življenjsko pomembna odločitev: Ali šola ali šport.

Kakorkoli že, mi se pridružujemo željam predsednika IS Kočevje Antona Turka, ki je našim odbojkaricam zaželel v II. zvezni ligi veliko športnih uspehov, zagnanosti, poštenosti, športnega duha in dostojanstva.

L. S. M.

Anton Presnik: »Odbojkarice bodo ponesle ime našega mesta širom po Jugoslaviji.« (Foto: M. Jelenc)

Ambulantno zdravljenje hišnih ljubimcev

V naši ambulanti poleg ambulantnega zdravljenja najrazličnejših obolenj opravljamo tudi različne operativne posege, preventivna zaščitna cepljenja in dajemo nasvete lastnikom živali.

Na dom ne hodimo, ker imamo urejeno ambulanto (to bomo še bolj uredili – seveda, če bodo za to finance), v ambulanti imamo tudi ves instrumentarij za male živali. Lažje je opraviti pregled, operacijo in zdravljenje v ambulanti, ki je za to opremljena, kot pa na dvorišču hiše. Zato v vaše in naše zadovoljstvo ter seveda v dobro psa upamo, da boste to tudi upoštevali.

Od operativnih posegov opravljamo razne nujne operativne posege, kot so carski rez, obdelava raznih ran, operativni posegi na ušesih, v trebušni votlini..., lepotne operacije, rezanje repkov, rezanje (kopiranje) ušes, odstranjevanje volčjega prsta... Kastracije psov in mačk, sterilizacija psov in mačk (odstranjevanje jajčnikov in s tem nezmožnost brejosti)...

– to so tako imenovane EKO-NOMSKE OPERACIJE – za katere pa pošljite naročilo vsak delavnik po telefonu 851-433 od 6,30 – 7,30 ure.

Če je pes ogrizel osebo, ga je potrebno pripeljati na opazovanje zaradi stekline v našo ambulanto od 6,30 – 7,30 ure vsak delavnik in to 1., 5., in 10. dan po ugrizu.

Na postaji izdajamo potrdila za razstave psov in mačk.

Kot lahko preberete, smo se potrudili za zdravje vaših ljubimcev. Sedaj ste na vrsti samo še vi, lastniki, da to svojim ljubljencem omogočite in jih pripeljete v našo ambulanto. V naše in vaše zadovoljstvo pa se morate držati urnika.

Peter LEVSTEK, dipl. vet.

Ali divjad ogroža obstoj naših gozdov?

Številčnost rastlinojede divjadi v Sloveniji se je v zadnjih štirih desetletjih močno povečala. Prišlo je do neusklajenosti med rastlinsko in živalsko komponento v ekosistemu. Težišče tega problema je v oviranem, če ne celo onemogočenem pomlajevanju, ki je za ohranitev gozda življenjsko pomemben proces. Po podatkih ankete je bilo leta 1986 v Sloveniji zaradi divjadi ogroženih kar 23 %, na Kočevskem pa 1/3 gozdov. V prizadevanje za omilitve škode so se vključile številne raziskave vpliva divjadi na gozdno vegetacijo v Sloveniji. Izdelala se je enotna metodika spremljanja vpliva, ki omogoča primerljivo vrednotenje problemov v celi Sloveniji.

Kočevska je bila v zadnjih sto letih priča velikih demografskih sprememb, ki so povzročile množično zaraščanje opuščanih kmetijskih površin. V zadnjih sto letih se je površina gozda povečala kar za 1/3. Zaraščanje in ustvarilo odlične pogoje za razvoj rastlinojede divjadi, ki se je že sredi 70-ih let izredno namnožila. Z razvojem gozda na zaraščajočih površinah se postopoma zmanjšuje njihova prehranska sposobnost. Zaradi enake ali višje številčnosti divjadi je zato nujno moralo priti do neusklajenosti med gozdom in divjadjo, ki si je manjkajočo hrano našla v naravnem mladju ohranjenih gozdov.

V več gospodarskih enotah GG Kočevje so poškodbe mladja že tako velike, da onemogočajo naravno obnovo gozda in gospodarjenje z njim. Eno bolj ogroženih na Kočevskem je tudi območje Roga.

Zaradi velikih poškodb spremljamo v GE Rog že od leta 1977 s pomočjo vzorčnih ploskev vpliv divjadi na gozdno rastje (mladje, zelišča). S pomočjo dovolj zaporednih snemanj (1977, 1981, 1984, 1987) lahko zanesljivo ocenimo trende medsebojnih odnosov in ocenimo možnosti in pravi čas za ustrezne ukrepe. In kakšni so zadnji rezultati in ugotovljeni trendi?

Z zadnjim popisom (vzorčnih ploskev) smo ugotovili, da se je v zadnjem triletnem obdobju povečala gostota gozdnega mladja. Več mladja se pojavlja na nižji nadmorski višini, več v bukovih kot jelovo-bukovih združbah. Pomlajevanje je boljše na toplih kot na hladnih legah. Največ je javorovega mladja, slede bukev, jelka, brest. Količina objedenega mladja je absolutno ostala enaka kot pri zadnjem popisu, rela-

tivno pa se je znižala iz 29 na 22 %.

Sami procenti in absolutna količina objedenega mladja še ne kažejo kritičnega stanja gozda, bolj nam to pokaže stopnja objedenosti po višinskih stopnjah. Stopnja objedenosti mladja močno narašča z višino mladja. Od 3500 osebkov mladja gozdnega drevja, na ha višjih od 40 cm, je poškodovanih kar 60 % (bukve 57 %, bresta 80 %, mladje ostalih drevesnih vrst pa je 100 % poškodovano).

Najbolj ogroženo je pomlajevanje jelke, katere mladja sploh ne najdemo višje od 10 cm. Vzrok za to je najverjetneje puljenje mladja, ki ga z objedanjem povzroča divjad. Močno ogrožen je gorski javor, katerega mladje, višje od 40 cm, je 100 % objedeno. Bukve je edina drevesna vrsta, ki se uspešno pomlajuje, vendar je bukov mladje zaradi objedanja manj kvalitetno.

Naloga gozdarjev je, da ohranimo tudi zanamcem naraven gozd z bogatim vrstnim in genetskim potencialom. Pot do takega gozda je seveda pestro, zdravo, naravno mladje. Naravno pomlajevanje gozda pa slabi zaradi velikega pritiska divjadi in gozdarjeve neučakanosti ter nesprenosti. Z umetno obnovo pospešujemo iglavce in ustvar-

jamo smrekove monokulture, ki pa so tako ekološko kot ekonomsko vprašljive.

Rezultati raziskave kažejo, da nam še ni uspelo vzpostaviti pravega ravnotežja med živalsko in rastlinsko komponento ekosistema gozda. Stanje je sedaj takšno, da je rastlinska komponenta obsojena na vrstno in kvalitetno siromašenje. Življenjska doba gozda je dolga, učinkovitost gozdnogojitvenih ukrepov počasna. Lažje je zato uskladiti sistem z uravnavanjem živalske komponente – staleža rastlinojede divjadi, katere razvojni cikel je krajši.

Rešitev problema se kaže v iskanju skupnih poti lovcev in gozdarjev, ki gospodarijo z gozdom in divjadjo. Prvi korak na tej poti je ustrezno znižanje številčnosti divjadi (do meje, ki bo omogočala naravno obnovo gozdov), sledili pa mu bodo ukrepi pri izločanju mirnih con in zimovališč, kar že izvajajo. Naloga gozdarjev pa je, da lovce in širšo družbo obveščajo o ugotovljenem stanju odnosov med gozdom in divjadjo in z gozdnogojitvenimi ukrepi sledijo najnovejšim znanstvenim dognanjem o naravnem gozdu in zakonitostih njegovega življenja.

Miran Bartol, dipl. ing.

IZ KS

Ohranimo vsaj del zgodovine

Ob otvoritvi kulturnega spomenika na Trati v oktobru lani, so bile recitirane tudi sledeče kitice:

*Ta kraj nam mora biti svet!
Posvečen je vsem, ki tu počivajo stoletja
in tistim, ki tu so dobrih dvajset let.*

*Krepko ta kraj načel je časa zob,
čez tisoč krije jih tu zemlja,
kjer sedaj imajo skupni grob.*

*Z ljubeznijo in raznimi željami
bili so to nekoč ljudje,
nekateri celo živeli so med nami.*

*Verjetno sleherni od nas, ki danes tu smo zbrani,
želi, da spoštovan bi bil ta kraj
in tak zanamcem se ohrani.*

*S ponosom ozrmo se na naporov skupnih plod,
saj solidarnosti in sloge
v teh časih najti ni povsod.*

»In tak zanamcem se ohrani!« naj bi bilo vodilo pri vsem nadaljnjem delu na Trati: prikazati vsaj del zgodovine Kočevja. Le malokdo ve, da je v zgodovinskih virih imenovana pristava v Mosohvaldu – Mahovniku, kjer je grof Oton V. Ortenburški dal postaviti kapelo, posvečeno Sv. Jerneju, patronu izseljencev, prav tu na Trati. Kočevje ima tega svetnika v svojem grbu.

Kočevje ima malo predvojnih prebivalcev, ki so živeli skupaj s Kočevarji, ki so se izselili v vojnih letih 1941 in 1943. Vendar so le-ti složno živeli s Slovenci

preko 600 let. Sedaj, raztepeni po vsem svetu, so obdržali še vedno svoj prvotni grb. Del zgodovine Kočevja je del skupne zgodovine, skupnih naporov naših in njihovih prednikov v borbi s pragozdom, (pred 658 leti je bil tu še pra-

gozd!) ki so ga spreminjali v rodno zemljo.

Prav bi bilo razmisliti, da bi na spominski objekt na Trati vgradili ploščo s kratko zgodovino, ki bi še zanamcem in tujcem povedala, kaj se je tu dogajalo. V tem pogledu potekajo tudi razgovori z zastopniki nekdanjih prebivalcev Kočevja, da bi dodali tekst tudi v nemškem jeziku. Naj bi imelo Kočevje pri tej ureditvi, ki poteka po dogovoru z vsemi forumi, korist tudi v turističnem pogledu!

Seveda tudi taka zamisel ni brez stroškov in prav bi bilo, da bi gradbeni odbor naletel na več razumevanja in da ne bi bila le njegova skrb kako za tako pomembno ureditev pridobiti potrebna finančna sredstva.

ŠE KRATKA INFORMACIJA O LETOŠNJEM DELU:

Opravljenih je zopet 998 prostovoljnih ur s strani krajanov in sindikata DO Komunale.

Kenotaf padlih borcev NOV je dobil novo in dokončno podobo. Naglo dobiva načrtovano obliko tudi ostala okolica, ki jo ureja Komunala. S prostovoljnimi deli pa je bilo zasajeno gozdno cvetje, urejena električna napeljava, stopnišče v stolp in druge malenkosti. TOZD GU Pugled in Rog sta za nadaljnjo delo prispevala les, od katerega so del za stopnišče posušili na LIK-u brezplačno. Sodelovanje s kulturno skupnostjo v Kočevju pa je pripomoglo, da je Republiška kulturna skupnost restavracijo oltarja planirala že v naslednjem letu. V restavriranje pa je odpeljanih že 5 dragocenih slik. Prostovoljni prispevki na štiri koncertih pa so omogočili, da so ta dela opravljena.

Vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se dela lahko nadaljujejo, se v imenu gradbenega odbora iskreno zahvaljujem.

Jenko Rajko

V prejšnji številki Kočevskih novic je prišlo do neljube napake. V članku: Bo tudi v Kočevju Kabelska televizija? je bil v tiskarni zamenjan vrstni red odstavkov. Upamo, da je bil članek klub temu razumljiv, za napako pa se opravičujemo.

Uredništvo

Hladna oslovka noč

Skoraj vse prireditve na Kočevskem so iz leta v leto bolj negotove. Za večji ali manjši uspeh je kriva vrsta razlogov, od denarja, vremena, malodušja, kvalitete in aktualnosti programa, pa tja do nerodnosti organizatorjev.

Tudi Oslovka noč v Mozlju je zajel plaz omenjenih razlogov. Občutno manjše število obiskovalcev je v zimskih jopih sledilo že ustaljenemu oslovskemu programu.

Na oslovski pozhrtiji je izmed osmih prijavljenih zreb določil dva finalista: Radeta Galačo iz Kočevja in Franca Mikuliča iz Mozlja. V medsebojnem obračunu je domačin Mikulič pospravil največ čevapčičev. Na polnočnem žrebanju vstopnic je tretjo nagrado (el. kavni mlinček) dobil Marjan Krajc iz Livolda, drugo (odejo) Sajma Sedič iz Kočevja in prvo (živega osla) Rudi Čmak iz Kočevja, ki pa mu

osel očitno ni bil dovolj všeč in ga je baje že na sami prireditvi prodal znanu. Na plesnem šaljevem tekmovanju je največ točk dosegel par Miha – Tatjana, drugi je bil par Matija – Tereza, tretji pa Jože – Slavica. V Mozlju so navajeni, da je ansambel živahnejši, kot je bil tokrat, le humorist je zadovoljil.

Čisti prihodek od prireditve bo kot običajno pobrala inflacija, tako da bodo Mozeljčani spet ostali praznih rok. Graditev načrtovanega kulturnega doma je zaradi pičlega ostanka od Oslovke noči in neurejenega lastništva stare šolske stavbe še vedno negotova.

Na predpraznični dan, 21. julija, so organizatorji priredili oslovski ples, na katerem pa je bilo vzdušje zaradi dobre glasbe mladih Biserov in toplejše noči veliko prijetnejše.

Ive Stanič

PREDSTAVLJAMO DRUŠTVA

Več znanja – manj raka!

Dve zanimivi ugotovitvi v zvezi z bojem proti raku lahko zapišemo: nobena, še tako razvita zdravstvena služba v svetu ne more opraviti vseh nalog, ki jih boj proti raku terja od nje, hkrati pa tudi nobena država ni toliko bogata, da bi s svojimi proračunskimi sredstvi lahko ustregla vsem zahtevam boja proti raku. Zaradi teh dveh nadvse pomembnih dejstev delujejo povsod po svetu društva za boj proti raku, v katerih se uspešno združujeta strokovno znanje na eni in pripravljenost laikov na drugi strani. Ta društva skrbijo zlasti za zdravstveno prosvetljanje in vzgojo prebivalstva pod geslom: VEČ ZNANJA – MANJ RAKA!, hkrati pa zbirajo sredstva za raziskovalna dela ter gradnjo in opremo onkoloških zdravstvenih ustanov.

V Sloveniji je prvo tako društvo zaživel leta 1970, danes pa ob ljubljanskem društvu delujejo še v Murski Soboti, Mariboru, Kopru, Novi Gorici ter Novem mestu. Delujejo po strokovnih smernicah sodobne onkološke medicine in sodelujejo z vsemi, ki se kakorkoli ukvarjajo s to boleznijo. Svoje naloge in poslanstvo lahko urešnjujejo le prek svojih članov, ki vsak na svoj osebni način sodeluje v boju proti raku.

Eno prvih načel je vsekakor poznati bolezen, proti kateri se borimo, kar želimo doseči s predavanji ter zloženkami o rakavih obolenjih, oddajami na radiu in TV, članki v dnevnem in periodičnem tisku, tik pred izidom pa je zvočna kasetna o raku na dojkah in samopregledovanju dojk. V njej odgovarjata zdravnik-onkolog in višja medicinska sestra na celo vrsto vprašanj, ki jih v zvezi s to boleznijo postavljajo žene iz vse Slovenije.

Pomembno mesto v vzgojnem delu ima oblikovanje odnosa do rakavih obolenj: Ne sodimo o raku po umrlih, pač pa po ozdravljenih, po tistih, ki so jim zdravniki pomagali, da že vrsto let po zdravljenju žive med nami polno in ustvarjalno življenje; kajti proti raku danes nismo več brez moči!

Vedeti namreč moramo, da dovolj zgodaj odkritega raka, ko se bolezen še ni razsejala po vsem telesu, danes lahko uspešno ozdravimo, zato je zgodnje odkrivanje raka eno najuspešnejših in zanesljivih orodij v boju proti raku!

Vedeti pa je potrebno tudi tole: rak je bolezen, ki prav nič ne potrka, ko vstopa v naše telo. Ne javlja se ne z bolečino, ne s temperaturo, slabim počutjem, potenjem ali čim drugim. Zato pazljivo prisluhnimo svojemu telesu, z nekaterimi znamenji nas lahko dovolj zgodaj napoti k zdravniku. Samo nekaj primerov: ranice, ki se zlepa ne zacelijo, nujno kličejo po zdravniku; trdovratna hripavost in kašelj lahko najavljata raka na pljučih, grlu ali žrelu; nerodnosti v odvajanju, ki si jih z ničimer ne znamo pojasniti, so lahko značilke rakavega obolenja; nenavadne krvavitve ali izcedki iz katerekoli telesne odprtine prav tako lahko nakazujejo to nevarno bolezen! Toliko samo za primer, vendar pa velja: NI RES, DA VSAK TAK POJAV VODI K RAKASTEMU OBOLENJU, RES PA JE, DA SO SE VSA RAKASTA OBOLENJA ZAČELA S KATERIM OD TEH ZNAMENJ!!!

Posebno poglavje v boju proti raku je boj proti kajenju. Za cigarete je namreč dokončno

Pacient: »Rad bi dočakal sto let...«
Zdravnik: »Kadite?«
Pacient: »Ne.«
Zdravnik: »Pijete?«
Pacient: »Ne.«
Zdravnik: »Kaj pa seks?«
Pacient: »Lepo vas prosim! Nič!«
Zdravnik: »In zakaj, hudiča, bi vi radi živeli sto let?«

IZ DRUŠTEV

Društvo za boj proti raku:

7. junija 1988 je Ljubljansko društvo za boj proti raku organiziralo predavanje o raku na dojkah in ginekološkem raku v SŠTUD. Predavanje in razgovor sta vodila prof. dr. Kocijan in prof. dr. Lukič. 23. junija pa je v Domu starejših občanov Kočevje predavala o raku onkologinja dr. Klevišarjeva, član IO

društva tov. Bergant pa je predstavil delo društva. Društvo dela po načelu: več znanja – manj raka. Obe predavateljici sta bili dobro obiskani, poslušalci so se živahno vključevali v razgovor. V jeseni bo društvo organiziralo še predavanje o raku na pljučih.

Stanka Žagar

PREDAVANJE O GOBAH – Gobarska družina Kočevje je sredi junija spet organizirala predavanje o gobah. Predaval je znani slovenski strokovnjak za gobe dr. Dušan Vrščaj (na fotografiji z očali). Razpoznaval je tudi nekatere manj znane gobe, ki so jih kočevski gobarji prinesli na predavanje. Predavatelj je poslušalce seznanil še z ugotovitvami, katere, včasih užitne gobe, zdaj zaradi radioaktivnosti niso več zdrave in primerne za uživanje. Gobarji so se dogovorili tudi, da bodo spet organizirali gobarski izlet, združen z nabiranjem gob v kočevskih gozdovih. (foto: J. P.)

IZ ŠOLSKIH AKTIVNOSTI

Kulturni dan v Ljubljani

V petek, 13. aprila, smo se odpeljali v Ljubljano. Iz Osilnice smo krenili s šolskim avtobusom ob tričetrt na sedem. Ustavili smo se v Vasi, kjer so vstopili še ostali učenci ter učiteljice in učitelji.

V Ljubljano smo prišli kmalu po deveti uri. Odšli smo proti Narodni galeriji. Ker so jo odprli šele ob desetih, smo morali čakati. Ko smo vstopili, nas je sprejela tovarišica, ki nas je peljala po galeriji in nam pojasnjevala posamezne slike. Pripovedovala je o motivih, slikarjih in tehnikah. Razstava slik, ki so jih narisali slikarji iz dinastij Ming in Qing, mi je bila všeč. Nazadnje smo si ogledali krajši video film o Kitajski.

Okoli pol dvanajstih smo se odpeljali v tovarno Iskra Delta, kjer smo si ogledali, kako poteka proizvodnja računalnikov. Tudi tam je bilo zanimivo. Zelo prijetno je bilo tudi v njihovi restavraciji, kjer so nas

pogostili s sokovi in obloženimi kruhki. Ker smo imeli dovolj časa, smo se odpeljali na ljubljanski grad. Opazovali smo Ljubljano ter si ogledali spomenik kmečkim uporom in notranjost gradu. Tu sta mi bili najbolj všeč bela in modra poročna dvorana.

Najbolj pa mi je bila všeč opera Figarova svatba, ki smo jo gledali od petnajstih dalje. Lepa mi je bila zato, ker je bila smešna. Pripovedovala je o tem, kako sta se Figaro in grof zaljubila v Suzano.

Ko smo se vračali na avtobus, nas je ujela ploha. Med potjo do doma je bilo v avtobusu zelo živahno. Ustavili smo se tudi v Pijavi Gorici, kjer smo si privoščili sladoled. Na tem kulturnem dnevu sem izvedel veliko novega in mislim, da mi bo ostal dolgo v spominu.

Vjekoslav Rašperič, 5 r.
Literarno-dopisniški krožek
na OŠ Vas Fara

372.46:376.4

V šolo radi hodimo : berilo za 4. razred osnovne šole s prilagojenim predmetnikom in učnim načrtom / [sestavili Marija Koman, Tonči Koželj ; ilustrirala Lidija Osterc]. - [3. ponatis]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1989 (Ljubljana : Delo). - 119 str. : barvne ilustr. ; 24 cm

1.000 izv.

0013922048 1584/89 B-1373 š-369

1. Koman, Marija 2. Koželj, Tonči

X/1

Šport

Košarkarske
novice

Spomladanski del leta je bil za kočevske košarkarje in košarkarice zelo razgiban in uspešen. Številne prijateljske in prvenstvene tekme to tudi potrjujejo. Na področnih tekmovanjih so pionirji in pionirke OŠ Zbora odposlancev dokazali, da so daleč najboljši na področju občin Kočevja, Ribnice in Grosuplja, saj so v vseh štirih tekmovalnih kategorijah prepričljivo zmagali.

Ekipa Kočevje so se uvrstile tudi v zaključne boje na pionirskem košarkarskem festivalu, ki velja za neuradno republiško prvenstvo.

Četrtninalni turnir za starejše pionirje in pionirke (7. in 8. razred) je bil organiziran v Kočevju, kjer je obema ekipama uspela uvrstitev med osmerico najboljših v Sloveniji.

Na polfinalnem turnirju za st. pionirje v Trbovljah so pionirji Kočevja pokazali veliko košarkarskega znanja. Kljub dobri igri pa so srečani proti selekciji Gorenjske in Zasavske tesno izgubili.

Na polfinalnem turnirju za pionirke v Kranju smo pričakovali od deklet veliko več kot od fantov. Toda ekipa Gorenjske, ki je kasneje osvojila republiško prvenstvo, je bila precej boljša od Kočevk. V drugem srečanju so dekleta proti ekipi Cerknice napravile že dobljeno zmago, saj so v zadnjih minutah povsem popustile.

Kljub neuspehu obeh ekip v polfinalu smo z doseženim lahko zadovoljni, saj v tem masovnem pionirskem tekmovanju nastopa preko 180 pionirskih ekip in okoli 120 ekip pri pionirkah.

Mlajši pionirji in mlajše pionirke (5. in 6. razred) pa so svoje nastope zaključili že na četrtninalnih turnirjih. Na turnirju v Postojni so pionirčki izgubili s Postojno in Novo Gorico. Kljub porazoma so zapustili vtis, da z obsežnejšim delom lahko prav kmalu ujamemo najboljšo.

Od mlajših pionirk smo pričakovali največ, celo uvrstitev v finale. Toda v Novem mestu so imele Kočevke veliko smolo. Njihova najboljša igralka Irena Dogar je že v sedmih minutah tekme z Novim mestom dosegla kar pet trojk, toda njena poškodba je kmalu zatem razblinila željo po finalu. Obe tekmi so tesno izgubile. Tako čaka najmlajše Kočevske košarkarice nova priložnost šele na prihodnjem festivalu.

Kočevje : Prule (veterani)
93 : 89 (41:45)

Ekipa Prul je v pripravah za nastop na košarkarskem turnirju v ZRN odigrala prijateljsko tekmo s Kočevci. V precej ize-nančenem srečanju so domačini uspeli nadigrati goste šele v zadnjih minutah in tako pokazali dobro pripravljenost.

Kočevje : Domžale »B« (kadeti)
93 : 86

V prvem nastopu v SKL so kadeti Kočevja v povprečni košarkarski predstavi premagali ekipo Domžal. Kljub vodstvu z več kot 20 točkami razlike so se morali kadeti Kočevja potruditi, da so zmagali. Z disciplinirano in organizirano igro so v zadnjih minutah igralci trenerja Saša

Stefanišina dokazali, da ima ta ekipa lepo košarkarsko prihodnost.

Za Kočevje so igrali: Rihter, Gorenčič, Činkelj, Gašič, Šercer P., Smole, Žlindra, Košir, Antunovič, Mohar, Savič in Šercer A. Zaradi poškodbe ni igral kapetan ekipe kadetov Kočevja Ličen Dejan.

Nov upravni
odbor kluba

V zadnjih letih opažamo, da košarkarski klub le živi, saj dokaj uspešno deluje z mladimi vrstami. Žal pa je članska vrsta mirovala in šele letos lahko pričakujemo, da si bomo v Kočevju ogledali tudi članske tekme.

Na občnem zboru KK Kočevja v maju je bila glavna tema – oživitve delovanja kluba. Za nove načrte v klubu pa bo od sedaj naprej skrbel nov upravni odbor, in sicer:

– predsednik: IGOR AUPIČ
– namestnik: FRANC JANEŽ
– blagajnik: BOGO AMBROŽIČ

– tehnič. vodja: BRANKO DEKLEVA

– člani uprav. odbora: ALOJZ PETEK, ALOJZ IVANČIČ, DUŠAN POPOVIČ, ROMAN PAPEŽ, FRANC SMOLE, JANEZ PEZDIRC in BOJAN CIGLIČ.

Nogometni turnir
v Štalcerjih

Vaški odbor Štalcerji in NK Snežnik iz Kočevske Reke sta 29. 5. 1988 organizirala IV. tradicionalni turnir v počastitev Dneva mladosti. Turnirja se je udeležilo 11 ekip.

Vrstni red:
1. ŠKORC
2. Stadion
3. Jedinstvo
4. ZIDAR

Najboljši strelac turnirja je bil Dušan Rantar iz ekipe ŠKORCA.

Ekipa, ki so zasedle prva tri mesta, in najboljši strelac so prejeli pokale v trajno last.

Pokrovitelj turnirja je bila DO Snežnik.

Prizadevni športni aktivisti so vzorno organizirali turnir, poskrbljeno pa je bilo tudi za dobro počutje številnih gledalcev.

G. S.

Komac Gregor v JLA

V mesecu juniju je odšel najboljši kočevski športnik na sluzenje vojaškega roka. Čeprav vemo, kakšen športnik je to, naj ga vseeno še malo predstavimo.

Gregor je začel igrati namizni tenis v 4. razredu osnovne šole. Vseskozi je bil zelo marljiv in skromen. Namiznemu tenisu je posvetil vso svojo mladost, pa tudi del šole. Osvajal je razna prvenstva, bil stalni član slovenske reprezentance v vseh kategorijah. Treniral je vseskozi, saj ni poznal proste nedelje ali praznika. Bil je tudi mladinski državni prvak v mešanih dvojicah, pa tudi drugače je bil vse-skozi v samem jugoslovanskem vrhu. Bil je tudi v ozkem izboru državne reprezentance, toda zaradi spleta različnih mahinacij, ni igral. Osvojil je tudi III. mesto v dvojicah na članskem prvenstvu SFRJ, kar je izredni uspeh, če vemo, da so jugoslovanske dvojice v ozkem svetovnem vrhu.

Prav on je zaslužen, da se je ime Kočevja pojavljalo širom po državi. Našo ekipo je pripeljal do kvalifikacij za II. zvezno ligo, toda čeprav, si je srčno želel, da jo popelje tudi med najboljše v državi, se zaradi odhoda k vojakom ni mogel udeležiti kvalifikacij. Dobival je veliko ponudb iz prvotligaških ekip, toda ostal je zvest Kočevju, čeprav je vedel,

da bo prikrajšan njegov razvoj in sploh materialni status.

Bil je tri leta perspektivni športnik, letos pa mu je uspelo priti do naslova »športnik zveznega razreda«. Lahko rečemo, da je edini športnik v zgodovini Kočevja, ki je dobil ta naslov. To pomeni, da ima isti rang kot vsi igralci prve zvezne lige v vseh športih, če so med prvimi štirimi v državi.

Toda to ga ni prevzelo, še naprej je ostal marljiv in skromen, saj si mora še rekvizite kupiti sam. V osmih letih je od kluba dobil samo eno trenirko in dres. Mislim, da marsikateri za to ne bi igral niti v občinski ligi. Lahko rečem, da je edini športnik v Jugoslaviji, ki s tem rangom ne dobi ničesar. Njegovi kolegi, ki imajo tak rang živijo od tega!

Čeprav se lahko pohvalimo, da imamo v Kočevju takega športnika, pa nas je lahko hkrati sram, da mu ne nudimo tistega kar mu pripada. Prav zaradi tega ne vidim prave perspektive za mlade nadarjene športnike, saj se v takih razmerah ne bo hotel nihče odločiti za trd tekmovalni šport.

Oražem Marjan

KAJAKAŠI NA KOLPI – Na Kolpi je živahno čolnarjenje tudi poleti. Na kajakaški stezi pri Osilnici deluje vsako poletje kajakaška šola. 24. junija je bil od Osilnice do Broda na Kolpi tudi tradicionalni mednarodni kajakaški maraton, ki se ga je udeležilo nad 70 veslačev. Tudi zdaj, poleti, je na Kolpi živahno, saj se po njej spuščajo rekreativci, ki pa morajo kar precejšen del Kolpe na raznih plitvinah prehoditi peš. Na fotografiji: najbolj divja je Kolpa na kajakaški stezi v Starih malnih pri Osilnici. (foto: J. Primc)

VSE ZA ŠPORT V NAMI – 6. junija so v Nami na prizidanem delu na terasi odprli športni oddelek. Na njem dobite vse za šport, rekreacijo, lov, ribolov itd. Na otvoritveni svečanosti je govoril generalni direktor Name Ljubljana Franc Štrumbelj, ki je med drugim poudaril, da je ta novost začetek posodabljanja kočevske Name. S prenovbo bodo nadaljevali najprej v zgornjem nadstropju (preuredili bodo prostore restavracije in nadzidali še preostali del terase), nato pa še v ostalih dveh etazah. Na otvoritvi so nastopile tudi tri plesne skupine Delavske godbe Kočevje. Na fotografiji: novi, športni oddelek Name (Foto: J. Primc)

Slovenski reki

Avgust – veliki srpan

Če je Lovrenc (10.) jasen, bo grozd strden in vincar glasen.^o

Če je na Lovrenca (10.) lepo, tudi jeseni ne bo grdo (– in snega malo bo).

Če je o Porcunkuli (2.) vročina, huda bo prihodnja zima.^o

Če se avgusta po gorah kadi, kupi si kožuh za zimske noči.^o

Če se megla zjutraj vzdiguje, slabo vreme napoveduje; če pa zemlja meglo posrka, lepo vreme na vrata trka.^o

Če srpana veter zvedri, vreme še dolgo trpi.

Če velika maša mokri (15.), mala maša praši.

Če velikega Šmarna sonce peče, dobro vince v sod poteče.^o

Vreme, ki ga Lovrenc naredi, celo se jesen drži.¹

Zrel grozd Jerneja dobiti – dosti bo sladkega vinca piti.¹

SOZD Gozdarstvo–Kmetijstvo
Kočevje
Delovna skupnost skupnih služb

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osebnega avtomobila ZASTAVA 750, reg. št. LJ 310-893 letnik 1981.

izključna cena je 1.000.000 din.

Licitacija bo v četrtek, 1. 9. 1988 ob 8. uri v prostorih SOZD Gozdarstvo–Kmetijstvo Kočevje, Kolodvorska ul. 25, Kočevje.

Interesenti morajo pred pričetkom licitacije vplačati kavcijo 10 % izključne cene.

Kupec mora plačati kupnino ob prevzemu avtomobila.

Stranke na območju občin Kočevje in Ribnica, predvsem iz oddaljenejših naselij, **obveščam**, da sprejemam naročila po telefonu.

Ko se nabere več naročil, pridem po aparate in jih kasneje popravljene dostavim na dom.

Servisna naročila sprejemam le za tiste aparate, za katere imam pooblastila:

- Iskra
- Rudi Čajevec
- el. radiatorji Emo
- termopeči Elind
- bojlerji Tiki

Se priporoča

VOJKO PRIMOŽIČ, Elektroinstalacije
Kočevje, Novomeška 1
tel.: (061) 852-501

Športna srečanja pionirjev
v Križu na Hrvaškem

Pionirji in pionirke OŠ Zbora odposlancev so 13. maja gostovali na OŠ Milka Trnina v Moslavini. Majhen kraj Križ leži ob glavni cesti Zagreb–Beograd in, če se natančneje določimo njegovo geografsko lego, med Zagrebom in Kutino. Tu so se naši pionirji pomerili v športnih tekmah z vrstniki s pobratene šole Križ. Mladi so spoznali tudi njihovo lepo pokrajino. Posebej jih je presenetila gostoljubnost, tako da so z najlepšimi vtisi zapustili Križ.

Izidi srečanj:

KOŠARKA – KRIŽ : KOČEVJE	29:38 (pionirji)
ROKOMET – KRIŽ : KOČEVJE	1:22 (pionirke)
ROKOMET – KRIŽ : KOČEVJE	15: 5 (pionirji)
NOGOMET – KRIŽ : KOČEVJE	6: 3 (pionirji)

Športne igre
krajevskih skupnosti

V mesecu juniju smo v Kočevski Reki organizirali predtekmovalni del športnih iger KS. Na njem so sodelovale ekipe KS Draga, Osilnica in Kočevska Reka. Tekmovalci so se pomerili v celoti disciplinah – namiznem tenisu, balinanju, streljanju z zračno puško, šahu in nogometu. V treh disciplinah, in sicer v balinanju, streljanju in šahu, je prvo mesto osvojila KS Kočevska Reka in drugo KS Draga. V nogometu se je ekipa KS Draga uvrstila pred ekipo KS Kočevska Reka, v namiznem tenisu pa se je KS Osilnica, ki je bila v ostalih disciplinah zadnje uvrščena, uvrstila na prvo mesto, pred ekipama KS Draga in Kočevska Reka.

Skupni vrstni red:

1. KS Kočevska Reka
2. KS Draga
3. KS Osilnica

Športne igre KS, ki so bile na pobudo TTKS organizirane že četrto leto, so priložnost, da se spoznavamo med seboj mlajše in starejše generacije, krepi se duh prijateljstva in tovarštva, vzpodbuja pa se tudi rekreacijska dejavnost vedno širšega kroga prebivalstva v tistih KS, kjer imajo organizirano športno dejavnost.

Na žalost pa ugotavljamo, da v vseh KS naše občine ni organiziranega športnega delovanja, kar se kaže tudi v tem, da se ne vključujejo v športne igre KS, s tem pa tudi namen teh iger ni v celoti dosežen. Organiziranje takšnih iger ne zahteva ne prevelikih organizacijskih niti večjih finančnih stroškov, potrebno je samo malo dobre volje in pripravljenosti za amatersko delo.

G. S.

ZAHVALA

Ob boleči nenadni izgubi našega dobrega moža, očeta, deda in brata **JOŽETA VESELA** iz Lazca pri Dragi, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih dneh kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami, ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti in mu grob zasuli s cvetjem.

Žalujoči: žena Tilka, sinova France in Jože z družino ter brat in sestra.

NASVETI

Izboljšanje lastnosti strešnih oken in svetlobnikov

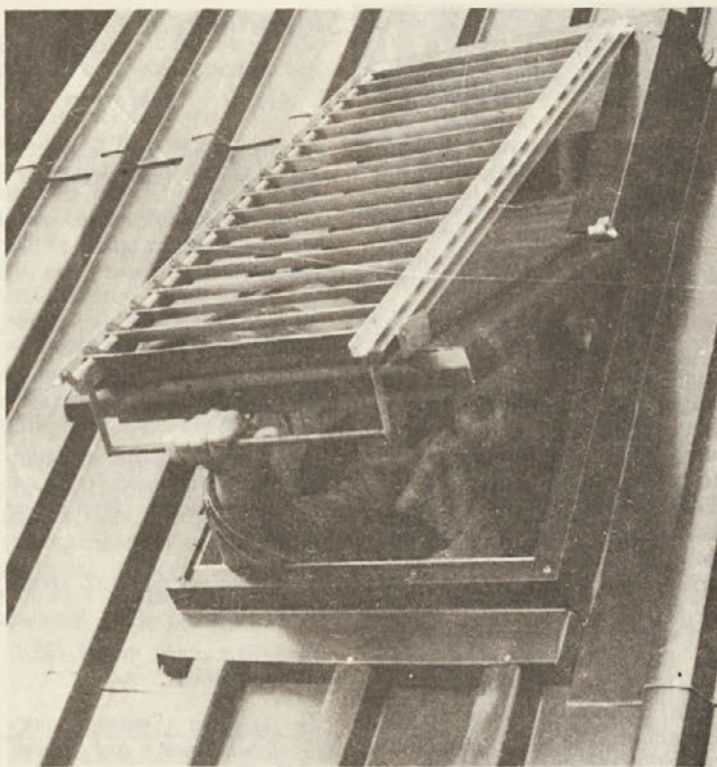
Strešna okna in svetlobniki so običajno vgrajeni pod ostrim kotom na vodoravno ploskev, zato so mnogo bolj izpostavljeni vremenskim vplivom, kot običajna okna in navpičnih stenah.

Negativni vremenski vplivi na strešna okna in na prostor pod njimi so: zamakanje, udarci toče, pregrevanje prostorov poleti in toplotne izgube v zimskih nočeh. Od naštetih vremenskih vplivov je rešeno le zamakanje, če je izbrana pravilna konstrukcijska zasnova in če so okna kvalitetno izdelana in nameščena na streho. Pred udarci toče, če je kot jajce debela, pa strešna okna niso povsem varna. Veliko je primerov, ko je toča razbila šipe na navpičnih oknih, poškodovale rolete in celo strešno opeko, pred leti pa je v enem predelu Münchna toča razbila strešna okna in poškodovale avtomobilске karoserije in drugo. V poletni vročini, ko je že v običajnih bivalnih prostorih tako vroče, da se zmanjša bivalno ugodje v njih, se prostori pod strešnimi okni in svetlobniki večkrat tako pregrejejo, da so bivalne razmere v njih nevdružne. V zimskih nočeh je oddajanje toplotne energije iz prostora skozi strešna okna veliko zato, ker okna niso opremljena z dodatkom, ki omogoča dodatno gibljivo toplotno izolacijo pa tudi zato, ker je temperatura zraka pod stropom najvišja in ker so strešna okna usmerjena proti največjemu odzemu toplotne energije s sevanjem. Vse to vpliva na močno rosenje notra-

njih šip in na izgubo toplotne energije v hladnih nočeh.

Negativne posledice vremenskih vplivov na strešna okna in svetlobnike in na prostore pod njimi **zmanjšujeta** ali v celoti odpravljata **dva nova dodatka** za strešna okna in svetlobnike. Za zmanjšanje pregrevanja prostorov zaradi sončne pripeke skozi strešno okno, za preprečevanje udarcev toče na šipo in za delno zmanjšanje toplotnih izgub iz ogrevanih prostorov skozi strešna okna je namenjena **zunanja žaluzija Varioterm SO**. Zaželjeni učinki tega okenskega dodatka nastanejo takrat, ko se gibljive lamele ročno ali pnevmatsko namestijo v odgovarjajoč položaj. V vsakem položaju lamel žaluzija prepušča svetlobo, kar omogoča naravno osvetlitev podstrešnih prostorov preko dneva. Zunanjo žaluzijo Varioterm SO izdeluje Obrtna Slovenj Gradec.

Notranja rolo navojnica Roloterm SO preprečuje pred pogledi od zunaj in zmanjšuje toplotne izgube iz ogrevanih prostorov skozi strešna okna za 29 %. Ta okenski dodatek je izdelan kot navojna platnena zavesa, ki se tesno prilega okviru okenskega krila. Tesno prilaganje omogoča magnetna sila, nastala med magnetnim trakom na okenskem krilu in feromagnetnim trakom, nameščenim v zavesi. Med steklom in zaveso se ustvari izolacijski sloj sorazmerno mirujočega zraka, zavesa pa preprečuje, da bi se topel zrak iz prostora tako intenzivno ohlajeval ob hladnem steklu, ki se zato tudi manj rosi.

Roloterm SO proizvaja Okroglica iz Volčje Drage. Oba okenska dodatka za strešna okna pa sta izvirni rešitvi tehničnega problema in prijavljeni na zveznem patentnem zavodu v Beogradu.

Osrajnik Alojz, dipl. ing.

Humor

Vojake, postavljene v vrsto, sprašuje oficir po imenu in primku. Ko pride na vrsto Janez, oficir opazi, da je brez zob.

Oficir: »Ja, kdo je pa tebe postal v armijo? Saj nimaš niti enega zoba!«

Janez pa: »Tovariš oficir! A se bomo tukaj grizli ali bomo streljali?«

Med taktiko italijanskih okupacijskih enot so sodili tudi pogosti pohodi vojaštva iz utrjenih postojank na osvobodeno ozemlje. To so bile neke vrste kazenske ekspedicije, v katerih so se ital. vojaki znašli zlasti nad civilnim prebivalstvom, ki je podpiralo partizane. V enem takih pohodov se je kolona italijanskih vojakov usmerila na področje Rajhenava. Toda tu so jih 25. junija 1943 pričakale enote Tomšičeve brigade.

Zaradi površinsko razgibanega terena in zaradi dreves je bil pregled zelo omejen, tako da se je bitka v celoti odvijala od blizu, celo s pištolami in puškinimi kopiti. Posebno iznajdljivost, junaštvo in uspešnost je pokazala četa, ki ji je poveljeval narodni heroj Jože Boldan-Silni.

V tem boju so imeli Italijani 16 mrtvih, šest ranjenih in 15 ujetih. Ranjene in ujete so partizani izpustili. Tomšičeva brigada je zaplenila dve težki strojnici, dva lahka mitraljeza, 36 pušk, radijsko oddajno postajo ter mnogo vojaške opreme in streliva. V bitki je padel en partizan, eden pa je bil ranjen. To je bila popolna zmaga Tomšičeve brigade nad italijansko kolono, ki je štela 50 vojakov.

V spomin na ta pomemben dogodek je bila na eni od obnovljenih hiš v Rajhenavu 27. junija 1957 odkrita spominska plošča z besedilom: V BLIŽINI TEGA NASELJA JE 27. JUNIJA 1943 TOMŠIČEVA BRIGADA UNIČILA ITALIJANSKO KOLONO. (Datum na plošči ni pravi.)

Obeležje je na pobudo borcev Tomšičeve brigade postavila občinska organizacija ZZB NOV Kočevje ob sodelovanju z borci z Rudnika in Koprivnika.

Borci junaške proletarske Tomšičeve brigade imajo mnogo pričevanj o svoji herojski bojni poti in med njimi je tudi obeležje v Rajhenavu.

Nace Karničnik

GREMO V KINO

Pedvideni filmski program od 15. 8. do 17. 9. 1988. Priljubimo si pravico do sprememb!

KALIGULA IN MESELINA, italijanski erotski SKAVT, DDR vestrn
PRAVE STASTI, nemška seksi komedija
DVIGNI SIDRO, ameriška komedija
MAŠČEVANJE ZA POSILSTVO, argentinski triler
ČUDEŽNI GOZD, risanke
DEKLIŠKI INTERNAT, ameriška erotska komedija
ALIENS-OSMI POTNIK, ameriški avanturističen
Režija: James Cameron
Je eden izmed najbolj gledanih filmov, ki je bil nagrajen s 7 oskarji
BLAGO AMAZONA, mehiški avanturističen
ZAVAJANJE POLETI, japonski erotski
ZLATI DEČEK, ameriški avanturističen
Režija Michael Ritchie. Glavno vlogo igra Eddie Murphy
STRIPTIZ SMRTI, ameriški triler
FERISOV NORI DAN, ameriška komedija
Režija: Džon Hjuze. Vloge: Metju Broderik, Alen Rak
MADRIDSKA ZVEZA, ameriški akcijski
TARZAN IN SIRENE, ameriški avanturističen
BMX BANDITI - II del, ameriški akcijski
VRAGOLJE V ŠOLSKIH KLOPEH, erotska komedija
Režija: Živko Nikolič. PULA 87

KC - KINO Kočevje

Nagradna križanka št. 6

	GLASILO	ČASOVNI VEZNIK	VERHUNSKI ŠPORTNIK	TEŽA	TOVARNA V CELJU	OBLIKA AM. M. IMENA	IZPRAVA	REAGAN
	VRSTA CEVKE V MEDICINI							
	IZOLATOR							
	REŽISER PEKINTAR	IGRALEC GUINNES						
LOCUS SIGILLI		GRŠKA ČRKA	REKA V ZIH POVAŽJE			IGRALKA EKBERG	DARIJ UTEŽNA ENOTA	
POSTALNA DEJAVNOST							KORALNI OTOK	
PREPRAVA ZA MERJENJE KOTOV							DEPARTMA V PRANJEJI GOVORNIŠTVO	
OK S ZDL	NASELJE MORGHE-TAS (18190)							OBMEJNI ORGAN ATLETSKI KLUB
MARTIN EDEK		TANITAL PIRAJA STARIH SLOVANOV						LETNI POSREK NEAVO-SLOVJE
ČESKA PRITE-DILNICA			OTOK V SREDO-ZEMLJU ORESNA SOLELEN					NERODO-VITNOST
GOLDOVE V DOBROTU								MODERN PLES
ALAN JONES		MUSLIMAN ZEDRAČ PEVKA WILBE						GEEM. BOG GUDOMA PEVKA PAVONE
MESTO V SENEGRU								IZUBRKA STRARKA
BONTON								REŽISER EVLOSANA
IZALGA-JANJE								MLADINSKA ENJIGA
IGRALNA KARTA								MUNSKI POGLAVAZ ŠPORTNE SANI
KOČEVJE NOVICE	MAKEDONSKO KOLO	ZOŠABAR ZADOVA NOVIČ TULEC						TOVARNA PIJAE V LJUBJANI
PESTNER								IGRALKA GARDNER
SMUČAR PETROVIČ								PRETOK MENAMA LOŠČILO
REKA V SZ								

Prejeli smo 30 rešitev nagradne križanke št. 5. Izmed 15 pravilno rešenih smo izžrebali:

1. nagrada: ŠKUFCA TONČKA, Kidričeva 2, 61330 Kočevje
2. nagrada: ŠOBAR IVANKA, Tesarska 5/B, 61330 Kočevje
3. nagrada: KOŠIR ANDREJA, Turjaška 14, 61330 Kočevje

Rešitve nagradne križanke št. 6 pošljite do 5. septembra 1988 v zaprti kuverti s pripisom - nagradna križanka - na naslov: Uredništvo Kočevskih novic, Ljubljanska 7, 61330 Kočevje. Za pravilno rešeno nagradno križanko št. 6 bomo izžrebanim podelili tri denarne nagrade:

1. nagrada: 8.000,- din
2. nagrada: 5.000,- din
3. nagrada: 3.000,- din

Rezultate žrebanja bomo objavili v naslednji številki. Izžrebanim reševalcem bomo nagrade poslali po pošti.

Glasiilo »Kočevske novice« izdaja Občinska konferenca SZDL Kočevje. Oblikuje in ureja uredništvo: Ljubljanska 7, 61330 Kočevje - telefon: (061) 851-061. Glavna in odgovorna urednica Mojca Leskovšek-Svete. Lektor Mirjana Furlan. Građiva za Delegetsko prilogo ne lektoriramo. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasiilo izhaja v nakladi 6.100 izvodov. Vsa gospodinjstva v občini ga prejemo brezplačno. Letno izide 10 števk. Građična priprava in tisk Tiskarna Novo mesto. Glasiilo je oproščeno temeljnega prometnega davka po sklepu komiteja SRS za informiranje št. 421-1/72.

Naslednja številka izide 15. septembra 1988.

Spomeniki NOB na Kočevskem

Obeležje v Rajhenavu

Rajhenav je bilo nekdanje večje strnjeno obcestno naselje na obronku mogočnega Roškega pogorja. Leži na nadmorski višini 679-685 m in ima vse značilnosti bivališč hribovitih predelov. Od Kočevja je kraj oddaljen 21 km in z drugimi naselji ga povezujejo le makedamske cestne komunikacije.

Zgodovinski viri govore, da je naselje nastalo že ob prvi naselitvi Kočevjarjev, torej že pred več kot 500 leti. Klimatske razmere so ugodno vplivale na razvoj govedoreje in sajenje okopavin.

Prebivalstvo je bilo izključno nemškega porekla in se je vse 1941. leta izselilo v Raih. Krajevni leksikoni povedo, da je naselje štelo 1880. leta 280 prebivalcev, ki so živeli v 41 hišah.

Zaradi splošnega in množičnega izseljevanja v Ameriko ob koncu 19. in začetku 20. stoletja se je prebivalstvo krčilo, tako da je 1931. leta štelo le še 136 prebivalcev, torej manj kot polovico nekdanjih naseljencev, danes pa je to področje skoraj nenaseljeno (11 prebivalcev).

Kot za vsa ostala kočevska naselja velja tudi za Rajhenav, da so jih »poselile« partizanske enote spomladi 1942. To je bil vzrok, da so Italijani v tako imenovani roški ofenzivi avgusta 1942 nekaj ur obstreljevali Rajhenav s težkim topništvo iz Kočevja. Nato pa so vdrli v vas in jo požgali. Petnajstega avgusta 1942 so v bližini vasi postrelili 20-30 civilistov in jih pometali v kraško jamo.

